

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

23. De ambitione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

ficij secularis vel Ecclesiastici; vt, qui audit confessiones, cum non habeat facultatem; aut iudicat, cum non habeat potestatem.

Tertiò, cum exponit se periculo mortaliter peccandi; vt, qui cognoscens se sæpè labi in mortale, cum alloquitur feminas solus, adhuc vult, confidens suis viribus, alloqui. Imò etsi confidat diuinæ gratiæ, cum homo alias de se habeat prædictam experientiam: tunc enim esset tentare Deum: secus, cum homo non haberet talem notitiam periculi, cui se exposuit. In his casibus mortale est præsumptio, in alijs frequenter est veniale. Est etiam alia præsumptio, quæ est contra spem, vnam ex virtutibus Theologicis, de qua S. Thom. 2. 2. q. 21. hæc autem est, cum homo plus fidit diuinæ misericordiæ, quam debeat: tunc autem fidit plus, quam debet, quando contra diuinam legem aliquid à Deo sperat; vt, qui putaret, seu vellet sola diuina misericordia saluari, nullo suo existente opere & merito: & hæc, cum actus perfectus existit, est mortale peccatum.

De ambitione.

CAPVT XXIII.

Tertia filia superbiæ est ambitio. Hæc autem est appetitus inordinatus honorum & dignitatum, Ex genere suo non est mortale, sed veniale. In aliquibus casibus est mortale.

Primò, cum appetitur honor de aliquo mortali peccato: vt enim laudem de mortali peccato velle, est mortale, ita & velle honorem & dignitatem pro mortali.

Secundò, cum appetitur honor vel dignitas modo illicito, qui est mortale peccatum, vt velle dignitatem per simoniam, vsuram, homicidium, vel per dolum & fraudem.

Tertiò, cum ponitur vltimus finis in ipso honore & dignitate, puta, cum homo paratus est mortaliter peccare, vt dignitatem consequatur. Hoc modo peccat, qui, cum sit indignus Episcopatu, vel beneficio aliquo curato, ipsam deliberate appetit. Male enim appetitur id, quod absq; peccato retineri non potest.

Quar

Quartò, cum propter finem aliquem, qui sit mortale peccatum, appetitur honor vel dignitas; vt cum appetitur propter vindictam, vel ad alium malum vsum mortalem. His modis ambitio mortale peccatum est, in reliquis verò veniale est.

De Auaritia, quid sit.

CAPVT XXIV.

Secundum capitale vitium est Auaritia, de qua tractat S. Thom. 2. 2. quæst. 118. Hæc autem sic potest describi. *Est amor immoderatus habendi.* In qua descriptione sunt tres partes.

Prima est, *amor*, Est enim Auaritia, appetitus, & affectus quidam, pertinetq; ad voluntatem.

Secunda pars est, *habendi*. Per hoc vocabulum intelligimus res viles, puta, pecunias, & alia, quæ pecunia æstimantur, ad proprios vsus, qualia sunt pecora, vineæ, domus, & alia huiusmodi, quæ diuitiæ vocantur. Amor enim horum, est Auaritia, si accedat tertia pars definitionis, nempe, quod sit *immoderatus*, puta sine modo, & regula, seu mensura rationis.

Aduerte autem, quod Auaritia consistit in his casibus & actibus, vt, in retinendo pecunias, & res alias viles præter modum, puta, non dando, quando, quomodo, & quibus oportet; aut in acquirendo huiusmodi, & congregando præter modum; aut tertio in immoderato affectu erga res huiusmodi.

Aduerte rursus, quod auaritia non solum consistit in ordine ad alterum, puta, non dando alteri, aut accipiendo ab altero, sed erga seipsum potest homo esse avarus, cum sumptus necessarios sibi negat ex affectu pecuniæ. Habemus ergo ex his, quid sit Auaritia. Hæc autem habet vitium quoddam sibi contrarium, & extremum, puta; Prodigalitatem. Hæc autem consistit in dando plus, quam potest, aut in minus, quam oportet, propria conseruando, non solum erga alios, sed erga seipsum: victus enim superfluis ad prodigalitatem